

5.

Pěstujeme všelijaké dobroty

A když už se naučíte vyrábět kompost, určitě budete chtít vyzkoušet, jestli je to opravdu tak dobré hnojivo, jak vám tvrdíme. Naštěstí pro vás máme vyvýšené záhony, které se hravě vejdou i na to nejmenší místo na světě. Díky metodě **čtverečkové zahrádky**, jejíž kouzlo spočívá ve správné skladbě pěstebního substrátu, sklídíte i z jednoho záhonku rozděleného na jednotlivá políčka nečekanou úrodu. Zahrádku si společně založíme a „zabydlíme“ podle **osevního plánu**. Sami se můžete rozhodnout, jestli raději zasejete bylinky, kterými si už za pár týdnů oživíte svačinu, nebo zda se rovnou pustíte do pěstování zeleniny. Aby byly rostlinky už od brzkého jara v teple, můžete si k záhonu pořídit i foliovník. Pokud se chystáte začít s popínavkami, namontujeme k obrubě treláž, díky níž se pěstební kapacita ještě zvětší.

~ **dodání záhonů pro čtverečkové zahrádky**
~ **dodání startovního substrátu** ~ **sešit malého zahradníka** ~ **workshop o pěstování na čtverečkové zahrádce** ~ **EVP o půdě**

6.

Bádáme na zahrádě

Zahrada je příroda. Obklopuje nás i přesto, že ji na první pohled nevnímáme. Je skrytá jako ptáci ve větvích stromů nebo brouci v trávě. Schovává se v oblacích nad našimi hlavami i v půdě pod nohama. Když se vybavíte zvědavostí, najdete ji i tam, kde byste to nečekali. Zpočátku možná oceníte pomoc zkušených lektorů našeho outdoorového kroužku **Malý průzkumník přírody**. Spolu s vámi prozkoumají vaši školní zahradu i její bezprostřední okolí. Možná budete překvapení, kolik zvířat a rostlin přitom objevíte. Postupně si začnete sami víc všimnout proměn přírody v průběhu roku. Ukážeme vám **základy badatelského učení** a na zahrádě vytvoříme **podmínky** pro to, abychom sem přilákali zvířata: Vyrobíme si krmítko, ptačí budku a hmyzí hotel a zasadíme keře, které ptáci a hmyz nejvíce milují, protože medově voní nebo plodí sladké bobule.

~ **speciální badatelské EVP s hydrobiologem o vodě, s ornitologem o ptácích a s entomologem o hmyzu** ~ **průzkum zahrady a přírodních lokalit v okolí školy s lektory Malého průzkumníka přírody** ~ **základy badatelského učení pro pedagogy**

Rosteme na zahrádě!
oživíte zahradu a výuku v MŠ a ZŠ

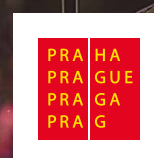
Ekodomov
EKODOMOV

Ekodomov, z. s.

V Podbabě 29 b/2602, 160 00 Praha 6

rostemenazahrade@ekodomov.cz, +420 234 697 402

www.ekodomov.cz

Z vlastních dlouholetých zkušeností víme,
že nejlépe rostou děti,
které mají dostatek světla, vzduchu a vláhy.
Bez užitku není ani pravidelné „hnojení“.

Pokud – stejně jako my – věříte, že se děti nejlépe učí věci, které si mohou samy prakticky vyzkoušet a osahat, realizace našeho projektu vás bude bavit!

Nejdříve společně zjistíme, jak je na tom vaše škol(k)a s tříděním odpadu. Nejvíce nás bude zajímat, kde mizí váš bioodpad. Naučíme vás ho rozpoznat a navrhneme vám, jak ho začít kompostovat: Zda pro vás bude nejlepší vermikompostování (za pomoci žížal) nebo zda (vzhledem k jeho vyprodukovanému množství) využijete spíše pořádný zahradní kompostér. A když už budete vyrábět vlastní kompost, můžete se pustit i do pěstování. Zasvětime vás do tajů vyvýšených záhonů a předvedeme vám kouzla čtverečkové zahrádky. Společně se zahradním architektem si projdete vaši zahradu a zjistíte, zda byste se (alespoň někdy) nemohli učit venku. Lektori našeho outdoorového kroužku Malý průzkumník přírody vám zase pomohou probádat přírodu v bezprostředním okolí školy. Možná díky nim objevíte rostliny a zvířata, o jejichž přítomnosti jste až dosud neměli ani tušení...

Náš projekt je participativní, takže vy sami určujete, kterou z jeho částí chcete začít rozvíjet. Necháme vám velkou volnost výběru, ale nedopustíme, abyste během realizace zabloudili. Na základě společně vytvořeného harmonogramu vás budeme doprovázet a dohlédneme na to, aby všechno bujelo a kompostovalo se přesně tak, jak má.

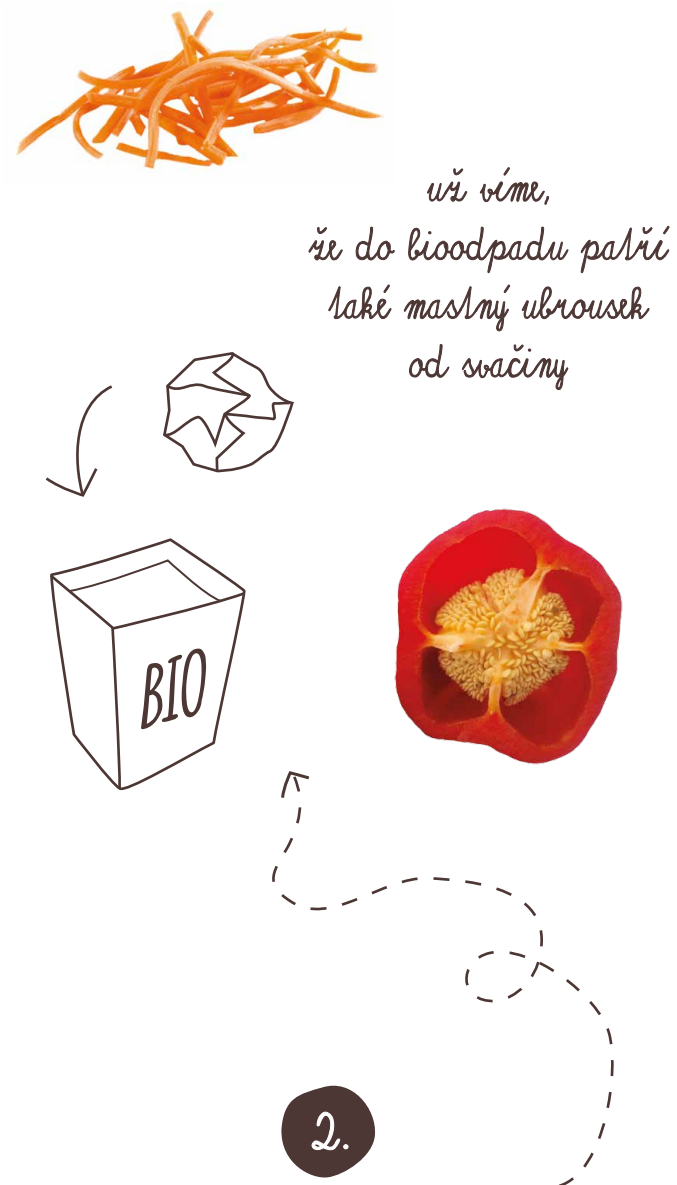
~ **manual projektu** ~ **workshopy pro pedagogy a pracovníky školy** ~ **průběžné konzultace** →

1.

Proměňujeme školní zahradu v učebnu pod širým nebem!

Školní zahrada: Je divoká nebo prázdná? Bujná, nebo čekající, až někdo kopne do hlíny? Chcete si ji prohlédnout z výšky? Zblízka nebo z dálky? Potřebujete si na ni sáhnout nebo vám ji stačí pozorovat z okna? **Chcete ji proměnit?** Pomůžeme Vám! Zkušený **zahradní architekt** vyslechne vaše **představy a přání** a zároveň se na vaši zahradu podívá **novýma očima**. Objeví, co jí i vám chybí ke štěstí. Toužíte pěstovat, ale nemáte záhony? Přejete si rozkvetlou louku, ale netušíte, jak ji sem přivábit? Rádi byste pozorovali ptáky, ale žádní sem nikdy nepřiletí? Na většinu otázek zkusíme společně najít odpovědi.

~ úvodní workshop se zahradním architektem
~ vytvoření návrhu ve spolupráci s dětmi ~ reflexe
a revitalizace současného stavu ~ návrh a instalace
zahradních prvků ~ hledání možností financování
~ zapojení zřizovatele ~ přizvání rodičů

už víme,
že do bioodpadu patří
také maslný ubrousek
od svačiny

2.

My třídíme i bio

Modrá, žlutá, zelená a oranžová. Vsadíme se, že tyhle nádoby už znáte a přesně víte, co do nich patří. Tušíte ale, kam vyhodit kůru z pomeranče, kterou jste „vyrobili“ při svačině, nebo co udělat se slupkami od brambor, které vyprodukovaly paní kuchařky ve školní jídelně? Všude tam, kde ve škole **vzniká bioodpad**, rozmístíme speciální odvětrávané košíky a vy zapomeňte na to, že jste dřív cenný organický materiál vyhazovali do směsného odpadu. Všechno teď totiž budete nutně potřebovat! Společně ho vytrídíme, nakrmíme jím žížaly ve vermikompostéru, nebo ho odneseme do zahrady, kde z něj na kompostu vyrobíme účinné hnojivo. A aby hromada pěkně rostla, přidáme ještě posečenou travu a shrabané listy ze zahrady.

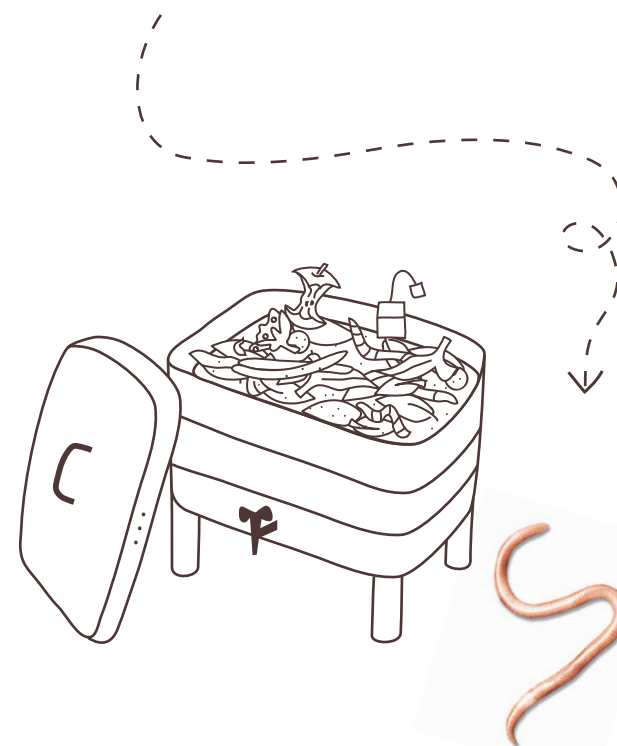
~ rozmístění odvětrávaných košů na bioodpad
~ dodávka kompostovatelných sáčků ~ ekologický
výukový program (EVP) o třídění bioodpadu
a zero waste ~ sada košů na tříděný odpad

3.

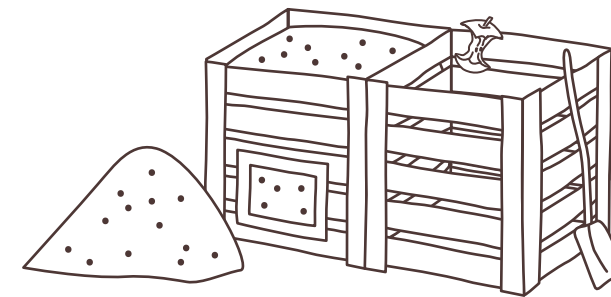
Vermikompostujeme ve třídě

Věřili byste, že kompostovat se dá (úplně čistě a tiše) i ve třídě? Stačí, když si vyrobíte nebo koupíte žížalí farmu, které se říká **vermikompostér**. Když sem nasadíte speciálně vyšlechtěné kalifornské žížaly, slupnou váš bioodpad raz dva. Ze všeho nejraději totiž jí a rozmnožují se. Když jim k tomu vytvoříte ideální podmínky – teplotu kolem 20 °C a dostatečný přísun vhodné potravy – vyrobí vám za pár týdnů tekuté hnojivo zvané žížalí čaj a také ten nejvyšší humus na světě. Všechny, kdo chtějí o tajemném životě žížal zjistit víc, zveme na přímý přenos ze **žížalí televize**. Díky mikroskopu spojenému s kamerou si na něj pořádně posvítíme!

~ dodání vermikompostéru včetně násady žížal
~ EVP o vermikompostování ~ workshop
Vytvoř si vlastní vermikompostér ~ pomůcky
k vermikompostování ~ žížalí televize

ve vermikompostéru
jsme objevili také kokony, ze kterých
se líhnou žížaly

v kompostu jsme našli žížaly,
mnohonohy, klíšťce i svinky ...

4.

V našem kompostu to žije!

Pokud u vás produkuje nejvíce bioodpadu zahrada, budete potřebovat zahradní kompostér. Ten z naší dílny se jmenuje JeRy, protože Je Rychlý v každém směru. I děti ho dokážou samy složit do čtvrt hodiny a systém několika komor zajišťuje možnost přehazování, což urychluje kompostování. Ukážeme si, že **příroda nevytváří odpadky**. To, co nepotřebuje, zrecykluje (vlastně zkompostuje). Vy jí to usnadníte tím, že budete do kompostéru házet jen zbytky, které dokáže strávit. Na rozkladu uvnitř pracují naši pomocníci – bakterie, houby, řasy, kvasinky, roztoči, chvostokoci, žížaly a další viditelná i neviditelná havěť, která má směšná jména a dokáže z odpadků vytvářet hnojivo. Naučíme vás, jak se o kompost postarat, aby se všechno kompostovalo tak, jak má, a vy jste měli brzy k dispozici „úrodnou půdu“ pro své pěstitelské pokusy.

~ dodávka a instalace kompostéru Jerry
s pozorovacím okénkem ~ EVP o třídění
bioodpadu, zero waste a kompostování
~ divadlo Vivat Kompostela